

מסורת הש"ס

ראוהו בית דין פרק שלישי ראש השנה כו.

עין משפט נר מצוה

י א מיי פ"א מהלכות
שופר הלכה ו טו"ע
א"ח ס"י מקפוי סעיף טו:
יד ב ג מיי פ"ב מהל'
תפלה הלכה יא טור
ט"ע א"ח ס"י קמא סעיף
ב:
זו ד טו"ע א"ח ס"י
תפס סעיף ב וס'
זו ה מיי פ"ב מהלכות
מגילה הלכה י טור ט"ע
א"ח ס"י מ"ל כ"ב:
י ו מיי פ"א מהלכות
תענית הלכה ד:
יח ז מיי פ"א מהלכות
שופר הלכה ה סג
טעין מז טו"ע א"ח ס"י
מקפוי סעיף ח:
יח ח מיי וסג סס
טו"ע שס סעיף י:

לעזי רש"י

ציטטור"א
[איינקרייזש"א]. מרתף.
פונטו"ן. תבית גרולה.
גלד"ד. דבק חזק.

רבינו חננאל

ופיו של שופר מצופה
זהב, ואוקימנא שלא
במקום הנחת פה, אבל
במקום הנחת פה פסול
הוא אותו השופר, ושתי
חצוצרות מן הצדדין בו,
ואקשינן ותרי קלי מי
החובה בקול השופר.
בבית אחת, והתניא שמור
הזכור בדבור אחד נאמרו
מה שאין הפה יכול
לדבר ולא אוזן יכול
לשמור, ופרקינן לכך
מאריך בשופר כדי לצאת
החובה בקול השופר.
ואקשינן הנה ה' כיון
שהאריך בשופר סוף
הקצרה יצא בלא תחלת
הקצרה, למימרא דשמוע
סוף הקצרה בלא תחלת
הקצרה יצא, והתנן תקע
בראשונה ומשך בשניה
ששים אין בידו אלא
אחת, פירוש, תקע תר"ת
הקצרה תרעומה הקצרה
ועוד רוצה להתחיל
תר"ת אחר, נמצא תקיעה
של סוף תר"ת הראשון
ותקיעה שהיא התחלת
תר"ת השני סמוכות
להדרי. עכשיו אם משך
בסוף התקיעה האחרונה
בשבת"ת הראשון כשיעור
ב' תקיעות אין בידו אלא
אחת, כי אין מפסיקין
הסוף מן [ה]תחלה ולא
עלה בידו אלא תר"ת
אחת, ופרקינן פסוקי
הקצרתא תדא לתרתי לא
פסקי, ולעולם שמע תחלת
הקצרה בלא סוף הקצרה,
או סוף הקצרה בלא תחלת
הקצרה יצא. ויש אומרים
היה צריך תר"ת ותקע
הקצרה ומשך בתרעומה
כדי תרעומה ותקיעה, אין
בידו אלא תקיעה אחת.
ותלמוד ארץ ישראל מסייע
לזה הפירוש, י"ח ה' התקוע

בתורה אחד קורא. פירוש לצדו ואחרי כן המתרגם מתרגם
לצדו ולא שנים קורין יחד ומתרגמין יחד:

אבל שנים לא. והא דאמרין צ"ק דב"ב (דף טו. וס) שמונה
פסוקים שצטורה יחד קורא אותם לא שלא יקרא אחר עמו
דא"כ כל המורה נמי אלא שלא יחלקום
לשנים זה ארבעה וזה ארבעה ומה
שנהגין לקרות שנים בתורה סמכו
אמתני' דפרק צמרא דצבורים (י
(משנה ו) דתנן בראשונה כל מי שיעור
לקרות קורא וכל מי שאינו יודע
לקרות מקרין אותו נמנעו מלהציא
צבורים המקינו שיהיו מקרין את מי
שהוא יודע ואת מי שאינו יודע:
במאן מצליגין זה היום תחלת
מעשיך. מימא הא ק"ל

כרזי יהושע כדאמרין צ"ק (דף יב).
למקופה כר' יהושע ואומר ר"ח דק"ל
כרז עינא דפרקן משום יוצל ורז
עינא ה"ק והא איכא זה היום תחלת
מעשיך דליתיה צראש השנה ולימיה
ציוצול אלא ודאי הא דאמרין ליה
לאו משום צרייתו של עולם אלא
משום תחלת מעשה דין שהעולם
נזון צו להתקיים ולא לאו זה שייך
נמי ציוצול דיוצל דהוקס לר"ח דלקמן
דפרק צמרא (דף יג). (אבל צמרא
יומי לא) ואע"ג דמשני ליה שפיר רז
עינא לא דער ציה ומיהו לאדך
לישנא קשיא דקאמר מתני' דלא כר"א
הוא ליה לשנויי דזה היום תחלת
מעשיך לאו אצריאת עולם קאי ומה
שיסד ר"א הקליר צגשם צשמני
עלרת כר"א דלמר צתשני צצמרא
העולם וצצל פסח יסד כר' יהושע
אומר ר"ח דאלו ואלו דצרי אלהים
חיים ואיכא למימר דתשני עלה
צתשצבה לצראות ולא צצמרא עד ניסן
ודכוותה אשכחן דפרק עושין פסין
(עירובין דף יח. וס) גצי אדס שעלה
צתשצבה לצראות שנים ולצנוף לא
נצמרא אלא אחד:

במאן דלא בר' אריעזר. מימא
הא ע"כ לא שו' לכל מילי
דהתניא לקמן דפרק צמרא (דף יג).
שם יוצל לר"ח לתקיעה ולצריכות
אלא צציוצול מוקעין צין צצ"ד
שקדשו את הדשד צין צצ"ד שלא
קדשו את הדשד וכל יחד ויחד חייב
לתקוע: **שופר שנמדק ודבקו**
פסול. פ"י צקונטרס דהוא ליה כשני
שופרות משמע שר"ל שנמדק לגמרי
נחלק לצ' חתיכות שאס היה מחובר
מצד אחד אין זה שני שופרות ומימא
דאס נחלק לגמרי היינו דצק שצרי
שופרות ולכן נראה דנמדק מצד
אחד לארכו על פני כולו ולפי שאין

שם שופר עליו וכ"ש דצק שצרי שופרות אלא זו ואין צריך לומר זו קמתי א"י יומר סופו להפדר כשנמדק מצד אחד ודבקו משמע עשה
שופר אחד של חתיכות והיו שם שופר עליו טפי קא משמע לן ודצק שצרי שופרות נמי לא מיפסיל מטעם שנים ושלשה שופרות אלא
לדון זה קרו שופר אי נמי משום דכתיב (ויקרא כה) והעצרת דך העצרתו כי היכי דפסלינן הפכו ותקע צו משום דצעינן דך
העצרתו ואפילו נפסל מטעם משום שנים ושלשה שופרות אין קשיא כלום:

ניקב

לתוך הבור או לתוך הדות בו, ושניין תרי קלי מחד, כגון שמור וזכור שנאמרו מפי הגבורה תרי חזרה לא משמעני' אלא
הני כאות ומופת, אבל תרי קלי מתרי משמעני, כדתיא בהל' ובמגילה אפי' י קורין וי' מתרגמין, אלמא כיון דחביב
עליה יהיב דעתיה ושמו. הכא נמי גבי שופר וחצוצרות יהיב דעתיה ושמו. ואי' למה מאריך בשופר להודיע שמצות
היום בשופר. ש"מ דשופר ביד אחד וחצוצרות ביד אחרי' ותוקעין בהן. והני מילי במקדש, כדתיא ביר"א במקדש אבל
בבבולין מקום שיש שופר אין בו חצוצרות ומקום שיש חצוצרות אין שופר בו, מהאי קרא בחצוצרות וקול שופר הריעו
למקדש וברכות מליכות וכוונות ושוחרות, כך התפילין ביובל ביה"כ. כמאן מצליגין ביה"ה זה היום תחלת
מעשיך, י' יהודה אומר בראש השנה תוקעין בשל זכרים וק"ל כוותיה. [מתני'] שופר שנמדק ודבקו פסול בו.

(א) לנאווה צ"ל דמן דיון שמהלך בשופר אינו אלא סוף תקיעה וכו'. (ב) אצל צ"ל חצוצרות ושופרות שמחללן צריהן כן מחללן.

ופיו מצופה וזה כו' צמקום הנחת פה פסול. שהתקיעה צוהצ וזה לא
בשופר: **לך מאריך בשופר.** מירוצא הוא: וממילא כו'. דמה לי
סוף צלל תחילה ומה לי תחילה צלל סוף ומשום דצעי לאותובי
אחריוהו דייק הך דיוקא: **תקע צראשונה.** צפאטסה שלפני התרועה:

ומשך בשניה כשמים. לפי שהיה צריך
לתקוע כלא צ' תקיעות רגופות אחת
לפשוטה לאחריה דמלכיות ואחת
לפשוטה לפני' דזכרונות: צור דות
חדל נינהו (ט) אלא שצבור צתפירה
והדות צצניין על הצבור צישטרינ"א
צלע"ו: **פיטם.** חצית גדולה פונטו"ן
צלע"ו: **מחד צצמרא.** דומיא דזכור
ושמור: **הא לא דמיא.** הא מילתא
דשופר לא דמיא אלא לספא: י'
קורין. וי' קולות יש כלא שאי אפשר
להם לנמנע דיצורס צתפירה אחת
שלא ילא אחד לאחור ואחד לפני':
דחציצה עליה. דמשה היא לו:
המורה חסה. דכתיב (ויקרא יד)
וזה הכהן ופנו את הבית שלא
יעמאו כלי חרס צצמכו שאין להם
טהרה צמקום: **למיצבד עונדא.**
צמולנרות ושופר: **מקום שיש שופר.**
כגון ר"ח ויוצל: **מקום שיש חצוצרות.**
כגון תעניות: וכן חסדיג. כמשמענו
שופר וחצוצרות: **צשערי מורה וצבר**
הצית. חדא מילתא היא צשערי
מורה צבר הצית וי"א צשערי מורה
צצורת נשים: **מתני' שופר**
שנסדק ודבקו. דצק שצקורין גלו"ד:
פסול. דהוא ליה כשני שופרות:
גמ'

בשופר לידע שמצות היום בשופר: ובתעניות בשל זכרים כפופין ופיו מצופה
כסף: מאי שנא התם דזהב ומ"ש הכא דכסף איבעית אימא כל כינופאי
דכסף הוא דכתיב: **עשה לך שתי חצוצרות כסף ואיבעית אימא** "התורה
חסה על ממונן של ישראל התם נמי נעביד דכסף אפילו הכי כבוד יו"ט עדיף
רב פפא בר שמואל סבר למיעבד עובדא כמתניתין אמר ליה רבא ילא אמרו
אלא במקדש תניא נמי הכי במה דברים אמורים במקדש אבל בגבולין
מקום שיש חצוצרות אין שופר מקום שיש שופר אין חצוצרות וכן הנהיג
רבי חלפתא בציפורי ורבי חנניא בן תרדיון בסיכני וכשבא (ב) דבר אצל
חכמים אמרו לא היו נוהגין כן אלא בשערי מורה וצבר הבית בלבד אמר
רבא ואיתימא רבי יהושע בן לוי מאי קראה דכתיב: **בחצוצרות וקול שופר**
הריעו לפני המלך ה' לפני המלך ה' הוא דבעינן חצוצרות וקול שופר אבל
בעלמא לא: שוה היוכל לר"ה לתקיעה ולברכות כו': א"ר שמואל בר יצחק
כמאן מצליגין האידנא זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון כמאן כרבי
אליעזר דאמר (ט) בתשרי נברא העולם מתיב רב עינא שוה יובל לר"ה לתקיעה
ולברכות והא איכא זה היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון דבר"ה איתא
וביובל ליתא כי קתני אשארא רב שישא בריה דרב אידי מתני הכי א"ר
שמואל בר יצחק הא דתנן שוה היוכל לר"ה לתקיעה ולברכות כמאן דלא
כרבי אליעזר דאי רבי אליעזר כיון דאמר בתשרי נברא העולם הא איכא זה
היום תחלת מעשיך זכרון ליום ראשון דבר"ה איתא וביובל ליתא כי קתני
אשארא: **מתני' שופר שנמדק ודבקו פסול** "דיבך שברי שופרות פסול

שם שופר עליו וכ"ש דצק שצרי שופרות אלא זו ואין צריך לומר זו קמתי א"י יומר סופו להפדר כשנמדק מצד אחד ודבקו משמע עשה
שופר אחד של חתיכות והיו שם שופר עליו טפי קא משמע לן ודצק שצרי שופרות נמי לא מיפסיל מטעם שנים ושלשה שופרות אלא
לדון זה קרו שופר אי נמי משום דכתיב (ויקרא כה) והעצרת דך העצרתו כי היכי דפסלינן הפכו ותקע צו משום דצעינן דך
העצרתו ואפילו נפסל מטעם משום שנים ושלשה שופרות אין קשיא כלום:

לפני המלך ה', [לפני המלך ה'] בעינן בחצוצרות וקול שופר אבל בגבולין לא. שוה יובל לר"ה לתקיעה ולברכות. פ"י, בעינן י' תקיעות וברכות מליכות וכוונות ושוחרות, כך התפילין ביובל ביה"כ. כמאן מצליגין ביה"ה זה היום תחלת
מעשיך, כ' אליעזר דאמר בתשרי נברא העולם. ומותבינן והא תנן שוה יובל לר"ה לתקיעות ולברכות, והאיכא זה היום תחלת מעשיך. י' יהודה אומר בראש השנה תוקעין בשל זכרים וק"ל כוותיה. [מתני'] שופר שנמדק ודבקו פסול בו.

(א) [צשעומה כ:כ]. (ב) [לנקמן
כח]. (ג) [לנקמן כח. לג].
(ד) [לנקמן כח. (ט) מגילה
כא: (ו) [צ"ל ילא אחד
קורא כך חלפתא צמגילה,
(ז) [יומא לג. מד: ממונת
עו: פו: פט: חולין
מט: עז. (ח) [לעיל ת.
י: ע"ז ת. (ט) [צ"ב
סד. (י) [מחלן רציה שפרק
אנדוניטוס אינו מן המשנה
ודלא כממ"ז ע"י צגהת
מהגרי"צ סוף פסוקים,
(כ) בתי' אינו,

תורה אור השלם

1. זכור את יום השבת לקדשו: שבת כ ז
2. שמור את יום השבת לקדשו כאשר צוך ה' אלהיך: דברים יא
3. עשה לך שתי חצוצרות כסף מקשה תעשה אתם ויהי לך למקרי צהצרה ולקטוע את הקבוצות:

- במדבר י ב
4. בחצוצרות וקול שופר הריעו לפני המלך ה' תהלים צח ו

הגהות הב"ח

(א) גמ' ור"ח בן מרדיון
צכטינ' וצכפא דהבר אלא
חכמים:

גליון הש"ס

גמ' אלא תרתי קלי בו
מתרי גברי. ע"י סוט' דף
לנ ע"צ מד"ה עד סילנא:

מוסף רש"י

תקע בראשונה. פשוטה
שלפני התרועה תקע
דכרה (דקמן גז). פשוטה
שלפני תרועת המלכיות
(דקמן כח). ומשך
בשניה. תקיעה על אחר
התרועה משך כשנים לנאס
בה ידי ששים. שהיה צריך
לשמות זו אחר זו, פשוטה
שלפניהם דמלכיות ופשוטה
שלפניהם דזכרונות (דקמן
גז). ותקעין לנאס בה חף
ידי פשוטה שלפני תרועת
הזכרונות שעתיד עליו
לתקוע מידך לו (דקמן
כח). אין בידו אלא
אחת. דפסוקין תקיעה
אחת לשנים לא מפסיקין
(דקמן גז). אם קול
שופר שמע. צלל קול
הצנה (דקמן כח). ואם
קול הברה שמע. עס
קול השופר (סס). ובלבד
וכי' ושנים מתרגמין.
ול שכן שאין שנים קורין
ועממא משום דמתי קלי
לא משמעני (מגילה כא).
התורה חסה על ממונן
של ישראל. תורת
הצנים נפקא מן מלכות
הכהן ופטא את הבית צטרס
יצא הכהן לנאס את הנעט
ולא יעמא וגו' (ויקרא יד)

אמר ר' מאיר וכו' מה טעמא לן שאמרי' תורה להמתין שלא יראה הכהן את הנעט ולא יאמר טעמא עד שיהא
הכלים נספין, ואת' כלי עליו נגדיו ומתכת, מטעילין וסס טטורים, ועל מה חסה תורה על כלי חרס ופכו, שאין
לכן טערה אלא שצירה, וכל כך חסה תורה על ממונן של צרי עין (שהיה צרעת צלה עליו צצבור שהוא צר
עין צלמיתא צמדרס וצא אצ"ר לו הבית, מפ"י מהשג"ל) ק"ו על ממונן של צציקים (חולין סס). ובעי"ז יומא סס).

לפני המלך ה', [לפני המלך ה'] בעינן בחצוצרות וקול שופר אבל בגבולין לא. שוה יובל לר"ה לתקיעה ולברכות. פ"י, בעינן י' תקיעות וברכות מליכות וכוונות ושוחרות, כך התפילין ביובל ביה"כ. כמאן מצליגין ביה"ה זה היום תחלת
מעשיך, כ' אליעזר דאמר בתשרי נברא העולם. ומותבינן והא תנן שוה יובל לר"ה לתקיעות ולברכות, והאיכא זה היום תחלת מעשיך. י' יהודה אומר בראש השנה תוקעין בשל זכרים וק"ל כוותיה. [מתני'] שופר שנמדק ודבקו פסול בו.